

Tillaga

Viðtakandi: Skóla- og frístundaráð og velferðarráð

Sendandi: Helgi Grímsson, sviðsstjóri skóla- og frístundasviðs og Regína Ásvaldsdóttir sviðsstjóri velferðarsviðs.

Efni: *Tillaga um innleiðingu verkefnisins **Betri borg fyrir börn** - markvissara samstarf skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs í þjónustu við börn og fjölskyldur þeirra, í öll þjónustuverfi borgarinnar*

1. Lagt er til, að í tengslum við innleiðingu verkefnisins *Betri borg fyrir börn* í alla borgarhluta Reykjavíkur og í samræmi við nýsamþykktar breytingar á skipuriti velferðarsviðs og skóla- og frístundasviðs, verði samþykkt að eftirfarandi verkefni skólaþjónustu sem hefur verið sinnt af velferðarsviði færist í nýja skóla- og frístundaþjónustu í borgarhluta: Kennslu- og sérkennsluráðgjöf, hegðunarráðgjöf, þjónusta talmeinafræðinga og málefni daggæslu.
2. Helstu verkefni skóla- og frístundaþjónustu í borgarhluta verði: Skipulag og stjórnun skóla- og frístundastarfs, stuðningur við stjórnendur, málefni daggæslu, ráðgjöf um almenna starfs- og kennsluhætti, ráðgjöf og meðferð einstaklingsmála, styrking félagsauðs, kennslu- og sérkennsluráðgjöf, hegðunarráðgjöf, ráðgjöf talmeinafræðinga, og farteymi að hluta eftir aðstæðum og stærð borgarhluta.
3. Samkvæmt nýsamþykktu skipuriti þjónustumiðstöðva verður til ný eining, deild barna og fjölskyldna í fjórum borgarhlutum. Deildinni er ætlað að veita heildstæða og samþætta þjónustu til barna og fjölskyldna þar sem lög um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna nr. 86/2021 verða leiðarljósið í skipulagi þjónustunnar. Sérstök áhersla verður á þjónustu við langveik og fötluð börn með fjölþættar þjónustuparfir auk sálfræðiþjónustu við skóla. Innan deildar barna og fjölskyldna starfa ýmsir sérfræðingar t.d. félagsráðgjafar, þroskaþjálfar, og sálfræðingar.
4. Lagt er til að í hverjum borgarhluta verði mannauðs- og rekstrarteymi innan þjónustumiðstöðvarinnar sem sinnir mannauðsþjónustu og fjármálalegri ráðgjöf við starfseiningar sviðanna í hverfinu. Starfsfólk sem sinnir mannauðs- og fjármálum í borgarhlutum heyrir undir velferðarsvið og skóla- og frístundasvið eftir því sem við á en mynda sameiginlegt teymi.

5. Lagt er til að skóla- og frístundapjónusta í borgarhluta og velferðarþjónusta þjónustumiðstöðva verði samþætt til að þjónustan nýtist sem best börnum og fjölskyldum þeirra og starfseiningum hverfisins. Vegna þessa verður starfsemi skóla- og frístundapjónustu staðsett á þjónustumiðstöðvum og enn fremur færast skrifstofur frístundamiðstöðva Tjarnarinnar, Kringlumýrar og Gufunesbæjar/Ársel í þjónustumiðstöðvar í þeim borgarhluta sem við á.
6. Lagt er til að beina því til borgarráðs að Reykjavíkurborg standi fyrir nafnasamkeppni um heiti á þjónustumiðstöðvum í borgarhlutunum fjórum. Niðurstöður samkeppninnar skuli liggja fyrir í janúar 2022.
7. Lagt er til að gerður verði samstarfssamningur á milli velferðarsviðs og skóla- og frístundasviðs um verkefnið. Í samningum verði kveðið á um eftirtalda þætti:
  - a. Samstarf sviðanna í þágu barna og ungmenna
  - b. Aðgengi, verklag og árangursmælingar
  - c. Úttekt á verkefninu í síðasta lagi árið 2024
  - d. Kostnaðarskiptingu á milli sviða m.t.t. húsnæðis og almenns rekstrarkostnaðar.

Samningurinn liggja fyrir eigi síðar en í desember 2021.

Breytingin tekur gildi 1. janúar 2022.

Greinargerð:

Menntastefna og nýsamþykkt velferðarstefna Reykjavíkurborgar leggja grunn að nýrri nálgun í þjónustu við íbúa borgarinnar. Ný lög um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna krefjast nýrra vinnubragða í samskiptum þeirra sem veita börnum og fjölskyldum þjónustu. Innleiðing á verkefninu *Betri borg fyrir börn* í öllum borgarhlutum er liður í breyttum vinnubrögðum þar sem lögð er áhersla á að þetta samstarf skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs með það að markmiði að samhæfa og bæta þjónustu við notendur, börn, ungmenni og fjölskyldur þeirra.

Forsaga málsins

Á sameiginlegum fundi skóla- og frístundaráðs og velferðarráðs sem var haldinn þann 20. september 2019 og í borgarráði þann 26. september 2019 var samþykkt tillaga sviðsstjóra skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs um að hefja þróunarverkefni í Breiðholti: *Betri borg fyrir börn*. Markvissara samstarf skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs í þjónustu við börn og fjölskyldur þeirra (fylgiskjal 1).

Í samþykkt er meðal annars kveðið á um sameiginlegan stýrihóp fagráðanna sem muni hafa það hlutverk að skoða heildstætt hvernig megi samþætta og einfalda skipulag og starfsemi þeirrar stöðþjónustu sem borgin veitir börnum með sérstakar þarfir með það að markmiði að auka gæði og skilvirkni þjónustunnar og stuðla að því að hún skili viðkomandi börnum framförum.

Í minnisblaði sviðsstjóra skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs, dags. 12. september 2019, sem lagt var fram við afgreiðslu málsins er farið ítarlega yfir útfærslu verkefnisins í Breiðholti (fylgiskjal 1).

Á sameiginlegum fundi skóla- og frístundaráðs og velferðarráðs þann 8. júní 2021 og í borgarráði þann 10. júní 2021 var samþykkt tillaga stýrihóps um heildstæða þjónustu fyrir börn um innleiðingu verkefnisins *Betri borg fyrir börn* - markvissara samstarf skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs í þjónustu við börn og fjölskyldur þeirra, í öll

borgarinnar (fylgiskjal). Innleiðing verkefnisins *Betri borg fyrir börn* um alla Reykjavík skal hefjast um áramót 2021/ 2022.

Á sama tíma voru samþykktar fimm aðrar tillögur sem allar hafa það að markmiði að bæta þjónustu við börn og fjölskyldur þeirra.

Í framangreindri tillögu stýrihópsins frá 8. júní 2021 um heildstæða þjónustu fyrir börn var lögð áhersla á að þetta samstarf skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs. Færa á þjónustuna í auknum mæli í nærumhverfi barna og ungmenna með aðferðum snemmtækrar íhlutunar. Styðja betur við starfsfólk í skóla- og frístundastarfi og færa stjórnun stofnana skóla- og frístundasviðs nær vettvangi og ná samlegðaráhrifum m.a. á sviði fjármála, mannvirkja og mannauðs. Jafnframt var samþykkt að borginni yrði skipt í fjögur þjónustuhverfi: Eitt í Vesturbæ, Miðborg og Hlíðum, annað í Laugardal og Háaleiti og það þriðja í Grafarvogi, Árbæ og Grafarholti. Þjónustuhverfin yrðu því fjögur í heildina með því sem starfrækt er í Breiðholti.

Þar sem fyrirkomulagið hefur verið unnið sem þróunarverkefni í Breiðholti frá seinni hluta árs 2019 snúa breytingar nú að mestu að öðrum borgarhlutum.

Undirbúningur

Undirbúningur innleiðingar *Betri borgar fyrir börn* í öll þjónustuhverfi borgarinnar hófst í beinu framhaldi af samþykkt velferðarráðs og skóla- og frístundaráðs og borgarráðs í júní 2021. Í samræmi við samþykkt fagráðanna frá júní sl. var skipaður faghópur sem vann auk annarra að undirbúningi verkefnisins, þ.m.t. verkaskiptingu á milli skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs.

Samhliða átti sér stað mjög umfangsmikið formlegt mat á tilraunaverkefninu í Breiðholti. Matið byggði á rýnihópum, viðtölum, könnun til starfsmanna og fundum framkvæmdastjórnar með starfshópum sínum. Niðurstaða matsins var að almennt hafa viðmælendur trú á markmiðum verkefnisins og telja að það sé að skila tilætluðum árangri. Hins vegar var bent á ýmsa annmarka í undirbúningi, framkvæmd og fyrirkomulagi verkefnisins sem nauðsynlegt væri að taka á við yfirfærslu á borgina í heild.

Velferðarsvið og skóla- og frístundasvið auglýstu eftir stjórnendum, með hugmyndafræði *Betri borgar fyrir börn* í forgrunni. Á velferðarsviði var um að ræða stöður vegna ráðninga í stöður framkvæmdastjóra nýrrar rafrænnar þjónustumiðstöðvar, nýrrar þjónustumiðstöðvar velferðarsviðs fyrir Grafarvog, Árbæ, Kjalarnes og Grafarholt og þjónustumiðstöðvar Laugardals og Háaleitis. Á skóla- og frístundasviði var um að ræða stöður skrifstofustjóra leikskóla og sex stöður annars vegar fagstjóra leikskóla og hins vegar fagstjóra grunnskóla í nýrri skóla- og frístundaþjónustu í hinum þremur borgarhlutum.

Á fundi velferðarráðs 8. júní og borgarráðs 10. júní var samþykkt að sameina tvær þjónustumiðstöðvar í Grafarvogi (Grafarvogur og Kjalarnes) og Árbæ (Árbær, Grafarholt og Úlfarsárdalur) undir einni stjórnanda. Hin nýja þjónustumiðstöð hefur fengið vinnuheitid þjónustumiðstöð Austur. Jafnframt var samþykkt á fundi skóla- og frístundaráðs 24. ágúst sl. og í borgarráði 2. september sl. að frístundamiðstöðvarnar Ársel og Gufunesbær yrðu sameinaðar undir einni yfirstjórn og með því komið til leiðar að frístundamiðstöðvarnar yrðu fjórar, ein í hverjum borgarhluta.

Verkefnið hefur verið kynnt stjórnendum beggja sviða.

Tilgangur verkefnisins og áhrif á börn og fjölskyldur þeirra

Tilgangur verkefnisins er:

Að skipuleggja þjónustu Reykjavíkurborgar til barna, ungmenna og fjölskyldna þeirra þannig að hún nái enn betur að mæta þörfum þeirra styðji til farsældar, samhæfa eins og kostur er alla skóla-, frístunda- og velferðarþjónustu í borgarhlutanum og auka þverfaglega samvinnu t.d. við heilbrigðisþjónustu.

Að öll skóla- og frístundaþjónusta sé heiltæk, þ.e. varði heildarþjónustubörf leikskóla, grunnskóla, frístundaheimila og félagsmiðstöðva frá Reykjavíkurborg, þ.e. stjórnendur, starfsmenn, börn og foreldrar.

Að styrkja samlegð og samfellu þjónustu við skóla, félagsmiðstöðvar og frístundaheimili þannig að þjónustan stuðli að auknu samstarfi og um leið auknum gæðum í starfi með börnum á leik- og grunnskólaaldri.

Auka dreifstýringu í leikskóla- og grunnskólastarfi þannig að hún verði áþekk því sem nú er í frístundastarfi svo að stjórnendur leik- og grunnskóla finni fyrir meiri nálægð frá stjórnendum og ráðgjöfum Reykjavíkurborgar.

Að mannauður og fjármagn í öllu skóla-, frístunda- og velferðarstarfi nýtist sem best. Með auknu samstarfi og samhæfingu milli stofnana opnast möguleikar á að samnýta mannauð og fjármagn í ríkari mæli.

Í samræmi við 1., 2. og 3ja tölulið í ofangreindri tillögu verður frá 1. janúar 2022 velferðarþjónusta og skóla- og frístundaþjónusta í þjónustumiðstöð í borgarhlutanum fjórum, skipulögð og samþætt til að þjónustan nýtist sem best börnum og fjölskyldum þeirra og starfseiningum borgarhlutans.

Framkvæmdastjórar á þjónustumiðstöðvum hafa umsjón með verkefninu á þjónustumiðstöðinni en hlutverki þeirra verður nánar lýst í samstarfssamningi milli sviðanna. Barna- og fjölskyldudeild og skóla- og frístundaþjónusta eru þungamiðja samvinnu velferðarsviðs og skóla- og frístundasviðs í borgarhlutanum.

Á grundvelli nýsamþykktar velferðarstefnu og stafrænnar innleiðingar Reykjavíkurborgar verður áhersla á stafrænar lausnir í þjónustunni sem leiða á til snemmtækrar íhlutunar, auðveldara aðgengis að þjónustunni og skýrra verkferla sem unnir eru út frá þörfum þeirra sem eftir þjónustunni leita og í samráði við þá.

Í samræmi við samþykkt um *Betri borg fyrir börn* í Reykjavík sem taka á gildi frá og með 1. janúar 2022 hafa verið samþykktar breytingar á skipuriti fyrir skóla- og frístundasvið og velferðarsvið sem leggja til skipulag sem raungerir þá skipan sem nauðsynleg er til að ná markmiðum um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna.

Skóla- og frístundaþjónusta í borgarhluta

Í hverjum borgarhluta verður skóla- og frístundaþjónusta sem heyrir undir skrifstofu skóla- og frístundasviðs sem er rekin í nánú samstarfi við barna- og fjölskyldudeildir velferðarsviðs í borgarhlutum til að veita börnum, ungmennum og fjölskyldum í borgarhlutanum samþætta

þjónustu. Starfsemi leikskóla, grunnskóla- og frístundastarfs og skólahljómsveita heyrir því undir skóla- og frístundaþjónustu í viðkomandi borgarhluta.

Skóla- og frístundaþjónusta í borgarhluta veitir annars vegar stuðning við börn og fjölskyldur þeirra og hinsvegar stuðning við starfssemi starfsstaða skóla- og frístundasviðs í borgarhlutanum og starfsfólk þeirra. Í þessu felst meðal annars ráðgjöf um almenna starfs- og kennsluhætti og skipulag skóla- og frístundastarfs auk skólaþjónustu sem veitt hefur verið í borgarhlutanum á undanförunum árum. Hún ber ábyrgð á og annast meðferð og úrlausn einstaklingsmála, stuðningi við starfsfólk og stjórnendur og í samstarfi starfsfólks þjónustumiðstöðvar sem verður útfært í sameiginlegum tillögum skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs. Þá mun skóla- og frístundaþjónusta í borgarhluta taka virkan þátt í styrkingu félagsauðs í borgarhlutanum. Skóla- og frístundaþjónusta í borgarhluta mun taka við hluta af þeim verkefnum sem nú er sinnt á miðlægrri skrifstofu skóla- og frístundasviðs, þ.e. þeim hluta sem snýr að beinni þjónustu við börn og fjölskyldur þeirra og almennri ráðgjöf við stjórnendur og starfsmenn starfsstaða sviðsins.

Fagstjórar leikskóla, grunnskóla og framkvæmdastjórar frístundamiðstöðva bera ábyrgð á skóla- og frístundaþjónustu í hverjum borgarhluta. Fagstjórar skóla- og frístundaþjónustu í borgarhluta verða næstu yfirmenn leikskólastjóra, grunnskólastjóra og framkvæmdastjórar frístundamiðstöðva næstu yfirmenn deildarstjóra barnastarfs og unglíngastarfs. Deildarstjórar barnastarfs og unglíngastarfs eru næstu yfirmenn forstöðumanna félagsmiðstöðva og frístundaheimila í hlutaðeigandi borgarhluta. Næsti yfirmaður skólahljómsveitarstjóra er fagstjóri grunnskóla.

Næsti yfirmaður fagstjóra leik- og grunnskóla og framkvæmdastjóra frístundamiðstöðva í viðkomandi borgarhluta er skrifstofustjóri viðkomandi fagskrifstofu á miðlægrri skrifstofu skóla- og frístundasviðs.

Í hverjum borgarhluta verður mannauðs- og rekstrarþjónusta. Starfsfólk sem sinnir mannauðs- og fjármálum í borgarhlutum heyrir undir mannauðsþjónustu og fjármála- og rekstrarþjónustu á miðlægrri skrifstofu.

Vegna þessa færast 16 stöðugildi yfir í skóla- og frístundaþjónustu í þrem borgarhlutum. Auk þess færast 6 stöðugildi til viðbótar til verkefnisins sem snúa að mannauðs- og fjármálaráðgjöf auk tímabundins framlags vegna stuðnings við stjórnendur í þeim breytingum sem fram undan eru.

Í hverjum af borgarhlutunum þremur, Grafarvogi/Árbæ, Laugardal/Háaleiti, Vesturbæ/Miðborg/Hlíðum verða eftirfarandi starfsmenn frá skóla- og frístundasviði í skóla- og frístundaþjónustu borgarhluta; Fagstjóri leikskóla, fagstjóri grunnskóla og tveir til fjórir sérfræðingar sem koma úr farteymum, framkvæmdastjóri frístundamiðstöðvar, tveir deildarstjórar og ráðgjafarþroskaþjálfari. Í Laugardal og Háaleiti bætast við þrjú stöðugildi vegna hlutverks frístundamiðstöðvarinnar sem þekkingarmiðstöðvar í málefnum fatlaðra. Í Breiðholti verður fagstjóri leikskóla, fagstjóri grunnskóla og þrjár sérfræðingar sem koma úr farteymum, framkvæmdastjóri frístundamiðstöðvar, tveir deildarstjórar og ráðgjafarþroskaþjálfari.

Hluti sérfræðinga frá barna- og fjölskyldudeild velferðarsviðs færast til skóla- og frístundaþjónustu, þ.e. kennslu- og sérkennsluráðgjafar, daggæsluráðgjafar, hegðunarráðgjafar og talmeinafræðingar. Fjöldi starfsmanna og stöðuhlutfall ræðst af stærð og þjónustuumfangi borgarhlutans.

Í borgarhlutunum er ekki gert ráð fyrir stöðugildi rekstrarráðgjafa mannvirkja í samræmi viðniðurstöður skýrslunnar *Fagleg staða stjórnenda í skóla- og frístundastarfi frá mars 2021* og upplegg í nýju reiknilíkani grunnskóla.

Deild barna og fjölskyldna í þjónustumiðstöðvum

Innan þjónustumiðstöðva er unnið að nýju skipulagi sem felur meðal annars í sér að stofnuð verður eining, deild barna og fjölskyldna þar sem veita á heildstæða og samþætta þjónustu til barna og fjölskyldna þar sem lög um samþættingu þjónustu í þágu farsælda bara nr. 86/2021 verða leiðarljósið í skipulagi þjónustunnar. Sérstök áhersla verður á þjónustu við langveik og fötluð börn með fjölpættar þjónustuþarfir. Innan deildar barna og fjölskyldna starfa ýmsir sérfræðingar t.d. félagsráðgjafar, þroskaþjálfar, og sálfræðingar. Lögð verður áhersla á teymisvinnu á milli skóla- og frístundaþjónustu og barna- og fjölskyldumála. Jafnframt er áhersla á uppbyggingu sérfræðipækkingar. Um er að ræða á bilinu 4-6 stöðugildi sálfræðinga á hverri þjónustumiðstöð, 4-6 stöðugildi félagsráðgjafa og 2-3 stöðugildi þroskaþjálfara og annarra sérfræðinga sem sinna málefnum fatlaðra barna. Alls er um að ræða deildir með 10 –14 starfsmönnum en endanlegur fjöldi starfsmanna og stöðuhlutfall ræðst af stærð og þjónustuumfangi borgarhlutans.

Deild barna og fjölskyldna mun starfa í miklu samráði við skrifstofur ráðgjafar á velferðarsviði og viðkomandi fagskrifstofur á skóla- og frístundasviði en saman eiga þessar tvær stöðir að tryggja snemmtæka aðkomu og inngríp í málefnum barna og fjölskyldna svo komið verði til móts við stuðningsþarfir barns innan sem utan skóla.

Í samræmi við 4. tölulið framangreindrar tillögu verða í hverjum borgarhluta staðsett mannauðs- og rekstrarteymi innan þjónustumiðstöðvarinnar sem sinni mannauðsþjónustu og fjármálalegri ráðgjöf við starfseiningar sviðanna í hverfinu.

Starfsfólk sem sinnir mannauðs- og fjármálum í borgarhlutum heyrir undir velferðarsvið og skóla- og frístundasvið eftir því sem við á en mynda sameiginlegt teymi.

Eitt stöðugildi mannauðssérfræðings og eitt stöðugildi fjármálasérfræðings verða færð frá miðlægri skrifstofu skóla- og frístundasviðs í skóla- og frístundaþjónustu í hvern borgarhluta Grafarvog/Árbæ, Laugardal/Háaleiti, Vesturbæ/Miðborg/Hlíðar. Jafnframt mun einn mannauðsráðgjafi frá velferðarsviði færast á hverja þjónustumiðstöð.

Í 6. tölulið tillögunnar er lagt til að Reykjavíkurborg standi fyrir nafnasamkeppni um heiti á þjónustumiðstöðvum í fjórum hverfum borgarinnar. Niðurstöður samkeppninnar skuli liggja fyrir í janúar 2022.

Fyrir liggur að til skoðunar er hvort hugtakið þjónustumiðstöð lýsi nægilega vel starfsemi eða hvort endurskoða þurfi heiti þeirra. Nafnasamkeppni væri góð leið til þess að fá fram hugmyndir og skoðanir áhugasamra og með því að hafa samkeppnina opna fyrir alla borgarbúa er leitast við að gefa íbúnum eignarhald á þjónustunni.

Innleiðing og kostnaður

Eigendahópur innleiðingarinnar eru sviðsstjórar skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs, framkvæmdastjórar þjónustumiðstöðva og skrifstofustjórar fagskrifstofu skóla- og frístundasviðs. Hópurinn hittist reglulega og fer yfir framvindu breytinganna.

Til að auðvelda breytingarnar sem eiga sér stað í borgarhlutunum leggur skóla- og frístundasvið til sem svarar kostnaði vegna ígildis eins stöðugildis tímabundið í tvö ár (ráðgjafi í breytingarstjórnun) í þeim tilgangi að aðstoða stjórnendur í þjónustumiðstöð og skóla- og frístundaþjónustu í borgarhluta við verkefni tengd breytingunni.

Á innleiðingartíma breytinga sem nær til ársloka 2023 verði unnið að nánari skipulagi verkefna og farið yfir núgildandi verkferla og þeim breytt til samræmis við nýtt fyrirkomulag og farsældarlög. Unnið verði enn frekar úr niðurstöðum úttektar vegna reynslu af fyrirkomulaginu í Breiðholti.

Fjárhagsleg áhrif:

Verkefnið rúmast innan fjárheimilda skóla- og frístundasviðs og velferðarsviðs. Flutt verða miðlæg stöðugildi frá skrifstofu skóla- og frístundasviðs í Borgartúni, starfsfólk úr frístundamiðstöð auk þess sem stöðugildi í þjónustumiðstöðvum verða færð undir skóla- og frístundaþjónustu í borgarhluta. Þá færast stöðugildi frá velferðarsviði til skóla- og frístundasviðs. Í samstarfssamningi verður nánar kveðið á um skiptingu kostnaðar.

Til að kveða á um kostnaðarskiptingu milli sviðanna og fleiri framkvæmdaatriði er lagt til í 7. tölulíð tillögunnar að gerður verði samstarfssamningur milli sviðanna sem liggja fyrir í lok desember á þessu ári.

Verkefnið hefur verið jafnréttisskimað, sbr. skimun, dags. 3. júní 2021.